

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Ympäristökeskus

Sinikka Rantalainen

LUONNONSUOJELUSELVITYS YK0019

Vantaan kaupunki

Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavoitus
Kielotie 28
01300 Vantaa

Ympäristökeskus
Pakkalankuja 5
01510 Vantaa

(09) 83911 vaihde
<http://www.vantaa.fi>

Kannen kuva: Tussinkoski/Sinikka Rantalainen

Taitto ja kartat: Sinikka Lähteenmäki

C15:2004 KSY 11/2004

Esipuhe

Yleiskaavan tarkistuksen taustaksi tehdyssä Viheralueselvityksessä (Anne Mäkynen: YK0002 Viheralueselvitys, Vantaan kaupunkisuunnitteluyksikkö C27:2002, KSY19/2002 s. 23-27) on käsitelty luonnonsuojelualuevarausten lainsäädännöllistä taustaa, luontotutkimusten tilannetta ja luonnonsuojelutavoitteita.

Tässä selvityksessä ovat yleiskaavan tarkistuksessa luonnonsuojeluun varattaviksi esitettävien alueiden rajaukset ja kunkin alueen suojeluperusteet sekä luettelo kultakin alueelta tehdyistä luontotutkimuksista. Lisäksi selvityksessä käsitellään tulevia tutkimustarpeita metsien laadullistamisesta sekä liito-oravan ja lepakoiden suojelusta.

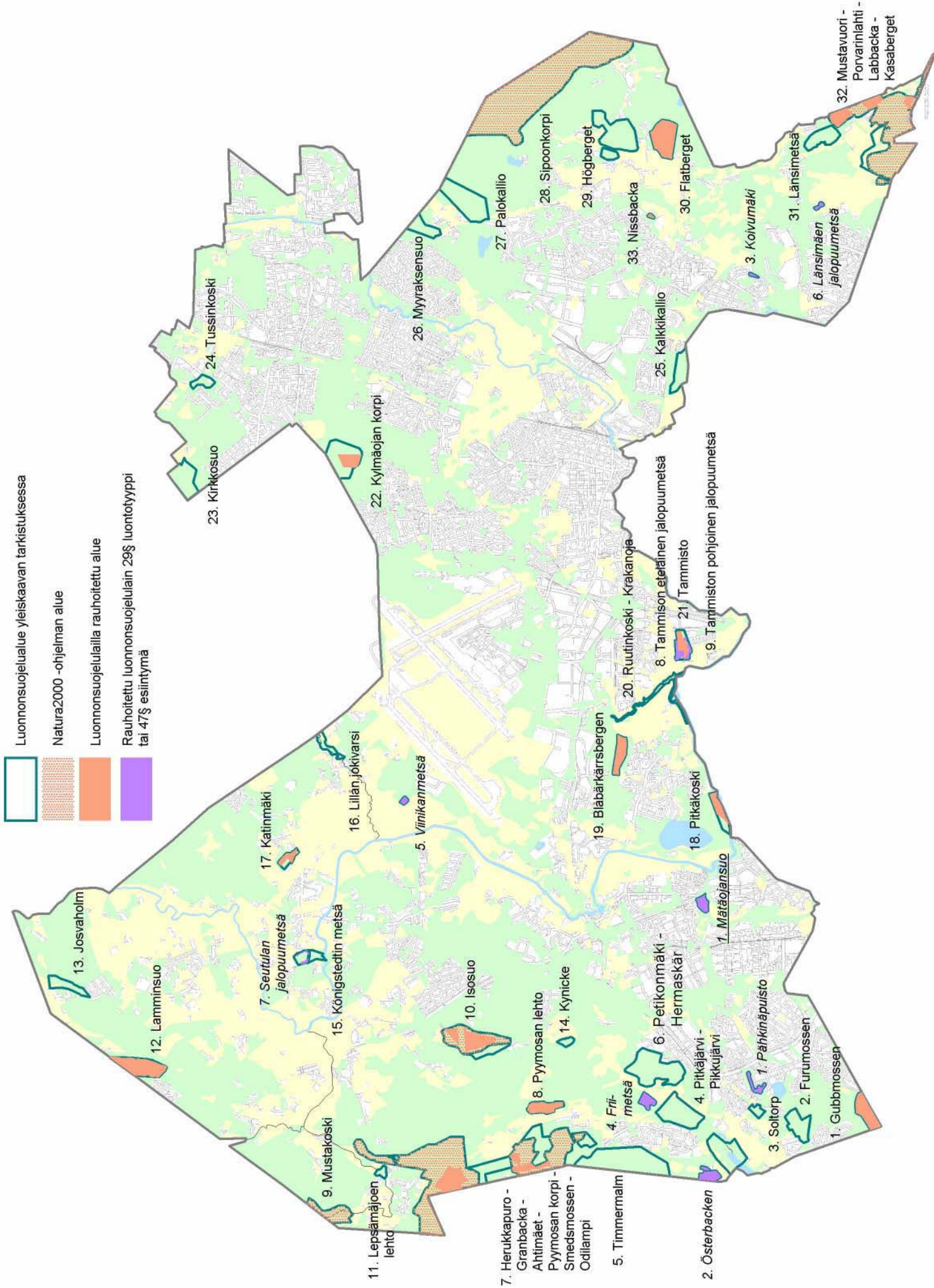
Selvityksen on laatinut ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen Vantaan ympäristökeskuksesta. Työhön on osallistunut ympäristösuunnittelija Jaakko Vähämäki Vantaan ympäristökeskuksesta.

Vantaalla 23.9.2004

Matti Pallasvuo
yleiskaavapäällikkö

Sisällysluettelo

KARTTA: Luonnonsuojelualueet	3
1. Gubbmossen	5
2. Furumossen	5
3. Soltorp	5
4. Pitkäjärvi-Pikkujärvi	5
5. Timmermalm	6
6. Petikonmäki- Hermaskär	6
7. Herukkapuro-Granbacka-Ahtimäet-Pyymosan korpi-Smedsmossen-Odilampi (Natura-tunnus FI0100064) sekä Herukkapuron eteläpuolinen metsä	7
8. Pyymosan lehto (Natura-tunnus FI0100064)	8
9. Mustakoski Natura-tunnus FI0100064)	8
10. Isosuo Natura-tunnus FI0100064)	8
11. Lepsämänjoen lehto	9
12. Lamminsuo	9
13. Josvaholm	9
14. Kynicke	9
15. Königstedtin metsä (Seutulan jalopuumetsä)	10
16. Lillån jokivarsi	10
17. Katinmäki	10
18. Pitkäkoski	10
19. Blåbärkärrsbergen	11
20. Ruutinkoski-Krakanoja	11
21. Tammisto	11
22. Kylmäojan korpi (Ilolan korpi)	12
23. Kirkkosuo	12
24. Tussinkoski	12
25. Kalkkikallio	12
26. Myyraksensuo	13
27. Palokallio	13
28. Sipoonkorpi (Natura-tunnus FI0100066)	13
29. Högberget	14
30. Flatberget	14
31. Länsimetsä/Gubbacka	15
32. Mustavuori-Porvarinlahti-Labbacka-Kasaberget (Natura-tunnus fi0100065)	15
33. Nissbacka	15
LUONTOTYYPIT (Uudenmaan ympäristökeskuksen päätökset)	16
1. Pähkinäpuisto	16
2. Österbacken	16
3. Koivumäki	16
4. Friimetsä	16
5. Viinikanmetsä	16
6. Länsimäen jalopuumetsä	17
7. Seutulan jalopuumetsä	17
8. Tammiston eteläinen jalopuumetsä	17
9. Tammiston pohjoinen jalopuumetsä	17
ERITYISESTI SUOJELTAVIEN LAJIEN ESIINTYMÄALUEET	18
1. Mätäojansuo: sääskenvalkun esiintymä	18
Metsien laadullistaminen	19
Liito-oravien suojelusta Vantaalla	19
Lepakoiden suojelusta Vantaalla	19
TAULUKKO 1: Luonnonsuojelualueet yleiskaavan tarkistuksessa	21

1. GUBBMOSSEN

Suojelun perusteet:

Gubbmosseinin räme on rauhoitettu luonnonsuojelulla vuonna 2003. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 18,5 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on kohosuo- luonnonsuojelun turvaaminen. Suon itäosa on isovarpuista rämettä, läntisin kolmannes on erilaisia korpityyppejä. Rämealueen keskellä on joukko pienialaisia nevamaisia laikkuja. Läntisimmässä osassa on ruohokorpea, lehtokorpea ja varsinaista kuusivaltaista korpea. Lajiston ja luontotyyppien edustavuuden vuoksi Gubbmosseinin on Vantaan parhaita suoluonnonsuojelukohteita.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Ylkänen 1987: Vantaan suojeltavaksi esitettyjen alueiden luontoinventointi. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta 2/1987

Vähämäki 1999: Gubbmosseinin linnusto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

2. FURUMOSSEN

Suojelun perusteet:

Furumosseinin on kuivahko kohosuo, joka on keskeiseltä osaltaan isovarpuista rämettä. Rämeosaa reunustaa laaja, mustikkakorpi rehevine ruohokorpireunuksineen. Suopainannetta ympäröivät lehtomaiset mäet. Furumosseinin on Vantaan luonnonsuojelualuejärjestelmässä tärkeä asema vihervyöhykkeen osana. Alueen läheisyydessä on petolintureiä ja alue kuuluu Vantaan tärkeimpään lepakkoon alueeseen.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Ylkänen 1987: Vantaan suojeltavaksi esitettyjen alueiden luontoinventointi. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta 2/1987

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

Siivonen 2002: Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus C18:2002

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus 2000, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Savola & Wikholm 2004: Furumosseinin ja Lammaslammen luoteis- ja länsipuolen metsien kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

3. SOLTORP

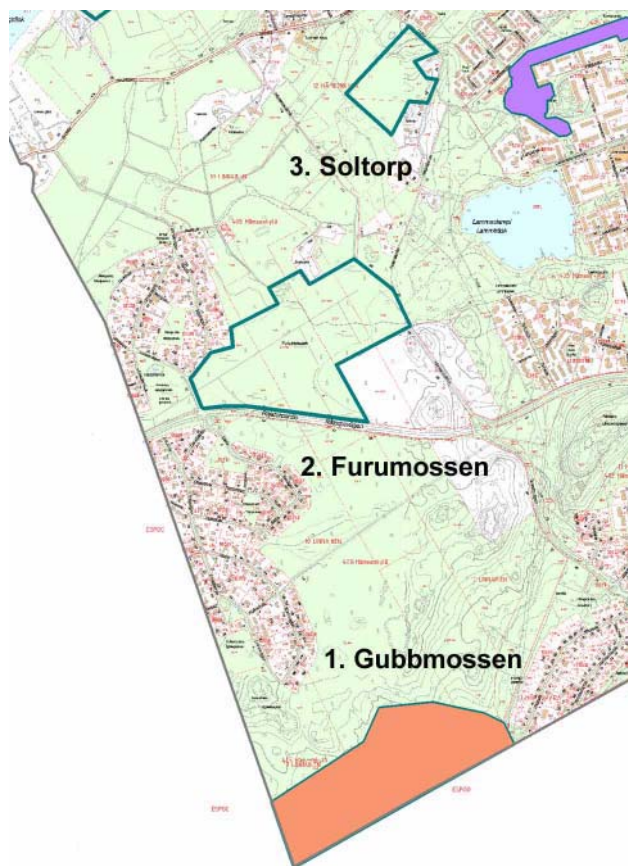
Suojelun perusteet:

Hämeenkyliän Kesantien läheisyydessä sijaitseva alue on rehevää lehtomaista ja tuoretta kangasta, jossa kasvaa sekametsää. Alueella on myös järeitä kuusia ja runsaasti myrskyn kaatamaa lahoavaa puustoa.

Alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on tavattu useita lintu- ja perhoslajeja, joille tämä on lähes ainoa esiintymispaikka Vantaalla.

Luontoselvityksiä:

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

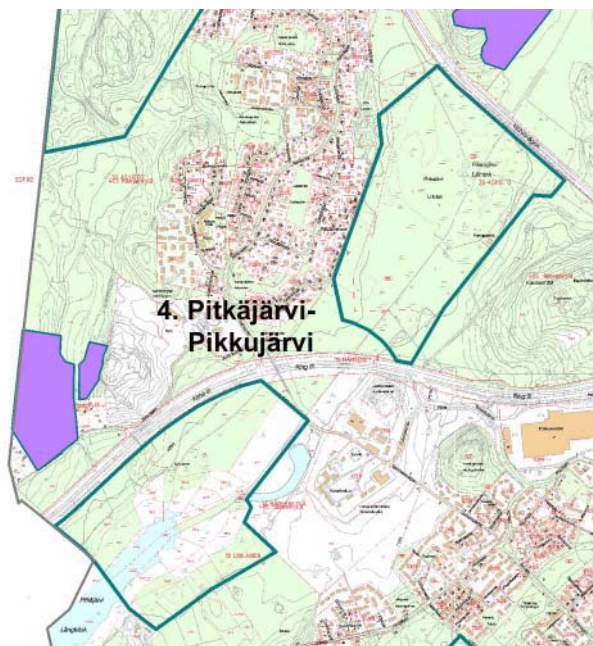
4. PITKÄJÄRVI- PIKKUJÄRVI

Suojelun perusteet:

Pitkäjärven pää ja Pikkujärvi muodostavat rehevän kosteikkoalueen, jolla on erityisen runsas eliölajisto. Pitkäjärven pää on matala ja umpeen kasvava. Rantojen laajat maaduntaniitit ovat pääasiassa ruovikkoa. Läheisyydessä oleva Hämeenkyliän kartano ympäristöineen kuuluu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristökokonaisuuteen. Kokonaisuutena alue on Vantaan paras lintukosteikko.

Pikkujärven ja Pitkäjärven alueet ovat ympäristöministeriön vuonna 1992 vahvistamassa asemakaavassa luonnonsuojelualueita, jotka on osoitettu kaupungin

käyttöön. Alueilla sallitaan vesihuoltoverkoston täydennysrakentaminen.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Ylkänen 1987: Vantaan suojeltavaksi esitettyjen alueiden luontoinventointi. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta 2/1987

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojellisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

Solonen 1988: Vantaan uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit sekä Mustakosken, Herukkapuron, Ojangan, Pitkälämperen ja Pikkujärven alueiden linnusto 1988. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 7/1988

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Vantaan kaupunki 1991: Pitkälampi- Pitkälampi asemakaava nro 200300, asemakaavan muutos.

Siivonen 2002: Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus C18:2002

5. TIMMERMALM

Suojelun perusteet:

Timmermalm on pitkä, kapea, pohjois-eteläsuuntaisessa murroslinjassa sijaitseva metsä- ja suovyöhyke, joka on edustava ja monipuolinen luontokokonaisuus. Se sisältää arvokkaita lahoppuustoisia kangasmetsiä sekä lehtoja, kallioita, soita ja pienvesiä. Alueen pohjoisosassa on tervaleppäkorpi, joka täyttää luonnonsuojelulaissa tarkoitetun luontotyypin vaatimukset. Kalliometsäalueella on paikoitellen hyvää kalliokasvillisuutta, alueelta on havaintoja Etelä-Suomessa harvinaisesta pikkutervakosta. Suojelualueen eteläosa muuttuu lehtomaiseksi

purolaaksoksi jyrkkine rinteineen. Lajistossa on mm. lehmus ja pätkinäpensas. Vuoden 2003 liito-oravakar-toitus osoittaa, että Vantaan merkittävin liito-oravien esiintymävyöhyke on kaupungin länsirajan tuntumassa Herukkapurolta Timmermalmin eteläosiin saakka. Alueen lintulajistossa on vanhan metsän indikaattorilajeja.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

Hyttiäinen 1998: Timmermalmin kasvillisuuskartoitus, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

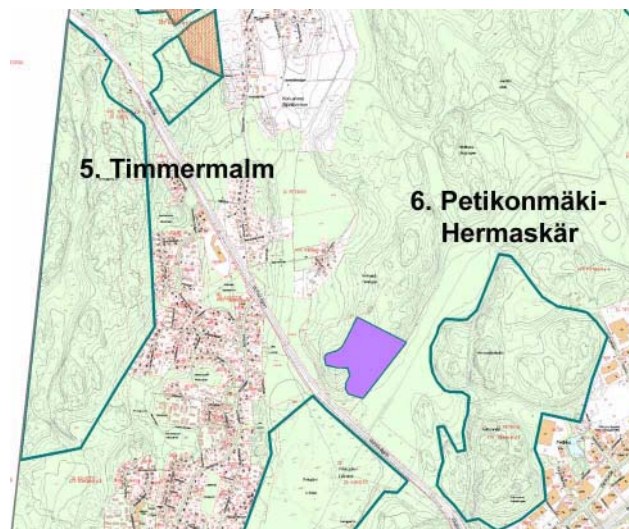
Vähämäki 1999: Timmermalmin suojelualueen linnusto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Jääskeläinen 2000: Lausunto Blåbärkärrsbergenin ja Timmermalmin SL-alueiden jäkäläkasvillisuudesta

Solonen 2003: Vantaan liito-oravat, Vantaan ympäristökeskus

Uudenmaan ympäristökeskus 2003: Timmermalmin tervaleppäkorven luontotyypin inventointi, luonnos

Savola & Wikholm 2004: Timmermalmin kääpälaajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

6. PETIKONMÄKI-HERMASKÄR

Suojelun perusteet:

Petikonmäen-Hermaskärinkallion alueesta valtaosa on luonnontilaisen kaltaista tuoretta kangasmetsää, erilaisia korpia ja luonnonmukaisia kalliomänniköitä. Met-siä monipuolistavat eteläosan pienet lehtolaikut sekä avoimet suolaikut alueen pohjoisosassa. Itse Hermaskärinkallio on länsirinteeltään jyrkkä, maisemallisesti näyttävä ja arvokas kalliomuodostelma.

Valtaosa alueesta on säästynyt viime vuosikymmenien metsätaloustoimilta ja valtaosaa alueesta voidaan kutsua vanhaksi luonnontilaisen kaltaiseksi metsäksi. Vaateliaan kääpälaajistonsa perusteella Petikonmäki- Hermaskär on Vantaan parhaita vanhan metsän alueita.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus 2000, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Savola & Wikholm 2004: Petikonmäen-Hermaskärinkallion kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

7. HERUKKAPURO - GRANBACKA-AHTIMÄET - PYYMOSAN KORPI - SMEDSMOSSEN - ODILAMPI (Natura-tunnus FI0100064) SEKÄ HERUKKAPURON ETELÄPUOLINEN METSÄ

Suojelun perusteet:

Kokonaisuutena suojeltava alue on monipuolinen sisältäen vanhoja sekametsiä, joissa on runsaasti kuusilahopuuta, edustavia lehtoja, kallioalueita sekä monia korpi- ja suotyyppisiä. Erityisen edustavia ovat Herukkapuron lehtoon rajautuvat vanhat metsät sekä Ahtimäkien pähkinäpensaslehto, joka täyttää luonnonsuojelulain luontotyyppien vaatimukset.

Alue on erityisen tärkeä liito-oravan suojelun kannalta, sillä pääosa Vantaan liito-oravakannasta sijaitsee täällä. Alueella on monien lintudirektiivin lajien sekä Vantaalla uhanalaisten petolintujen reviirejä, esim. kehääjä, metso, varpus- ja kanahaukka.

Alue muodostaa Länsi-Vantaan luonnonsuojelualuejärjestelmän ytimen, joka toimii läheisyydessä sijaitsevien pienempien suojelukohteiden sekä suojelualueiden ulkopuolella elävien pirstoutuneiden eläinpopulaatioiden tukialueena sekä myös yhteytenä Espoon Natura-alueisiin.

Natura-alueelta luonnonsuojelulla rauhoitettuja ovat Herukkapuron lehto (21,5 ha) vuonna 1993 sekä yksityisten omistajien tilat Gamla Soltorp (3,8 ha) ja Toivonrinne (10,8 ha) vuonna 2002.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaisuus 1985: Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1985:9

Ylkänen 1987: Vantaan suojeltavaksi esitettyjen alueiden luontoinventointi. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta 2/1987

Solonen 1988: Vantaan uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit sekä Mustakosken, Herukkapuron, Ojangan, Pitkäljärven ja Pikkujärven alueiden linnusto 1988. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 7/1988

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja

niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Lindgren 1990: Herukkapuron lehdon käyttö- ja hoitosuunnitelma. Vantaan kaupunki A7:1990, ympäristöasiainkeskus 4:1990

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö

Solonen 2003: Vantaan liito-oravat, Vantaan ympäristökeskus

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus 2000, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Uudenmaan ympäristökeskus 2003: Ahtimäkien pähkinäpensaslehdon luontotyyppien inventointi, luonnos

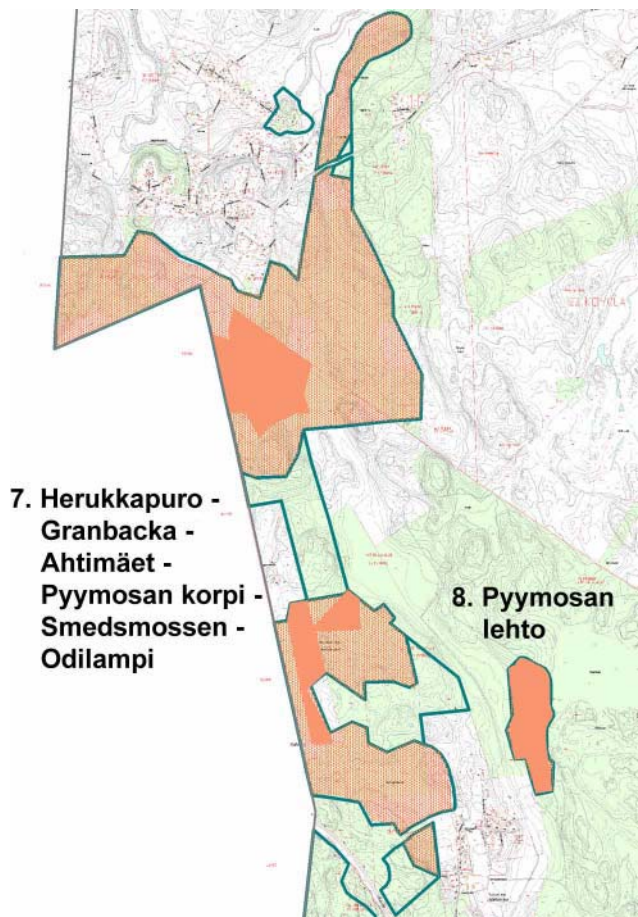
Siivonen 2002: Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus C18:2002

Savola & Wikholm 2004: Herukkapuron eteläpuolisen metsän kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Savola & Wikholm 2004: Smedsmossenin eteläpuolisen metsäalueen kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Wikholm 2004: Raportti Uudenmaan ympäristökeskuksesta Herukkapuron luonnonsuojelualueen kääpälajistotutkimuksesta

Natura 2000 verkosto, Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät, tunnus FI0100064

8. PYYMOSAN LEHTO (Natura-tunnus FI0100064)

Suojelun perusteet:

Pyymosan lehto on rauhoitettu luonnonsuojelulailla vuonna 1994. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 13 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sekä Natura-verkoston kuuluvan lehtoalueen ja sen arvokkaan eliöstön säilyttäminen.

Pyymosan lehto on länsirinteellä sijaitseva monipuolinen pähkinälehtoalue, jonka itäosassa on pieniä kallioketoja, pohjoisosassa vanhaa metsälaidunta ja lännessä korpimaisia vedenvaluntajuotteja.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

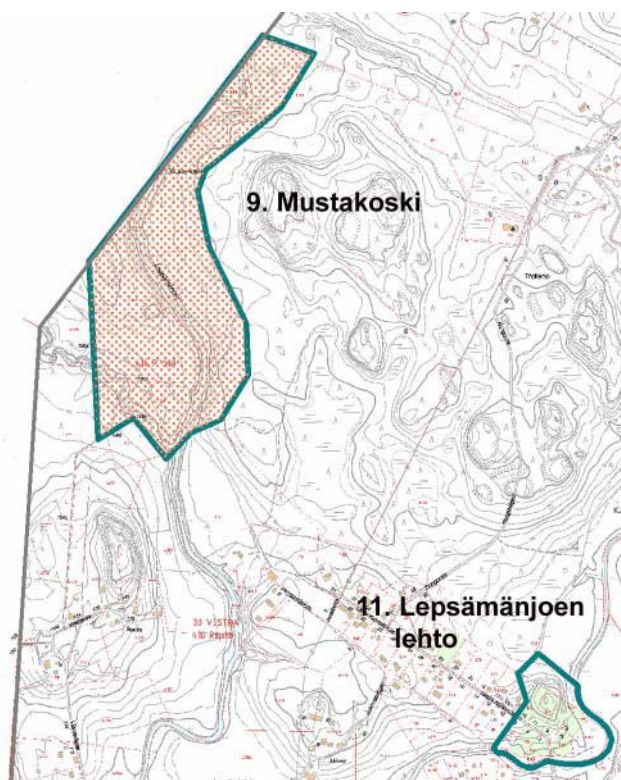
Karvinen 1988: Hämeenkylässä ja Sotungin metsäalueiden harvalukuiset lintulajit sekä eräiden suojeltaviksi ehdotettujen kohteiden linnustot 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 4/1988

Väinö Hosiaisuus 1988: Pääkaupunkiseudun lehtoluonnon suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja C 1988:12

Lindgren 1992: Pyymosan lehdon käyttö- ja hoitosuunnitelma, Vantaan kaupunki A3:1992, ympäristöasiainkeskus A1:1992

Natura 2000 verkosto, Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät, tunnus FI0100064

9. MUSTAKOSKI (Natura-tunnus FI0100064)

Suojelun perusteet:

Mustakoski Lepsämänjoen varrella poikkeaa tyypillisestä vantaalaisesta jokivarsimaisemasta. Se on luonnontilaisena säilynyttä jokilaaksoa, jossa aarnimainen metsä tulee aivan jokeen kiinni kaartuen veden päällekin. Puustossa on vanhaa kuusikkoa ja lehtomaista metsää, myös kookkaita haapoja ja koivuja. Aluskasvillisuus on lehtomaista.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Solonen 1988: Vantaan uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit sekä Mustakosken, Herukkapuron, Ojangan, Pitkäjärven ja Pikkujärven alueiden linnusto 1988. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 7/1988

Ranta 1989: Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys. Vantaan kaupunki, asemakaavaosasto 10.4.1989

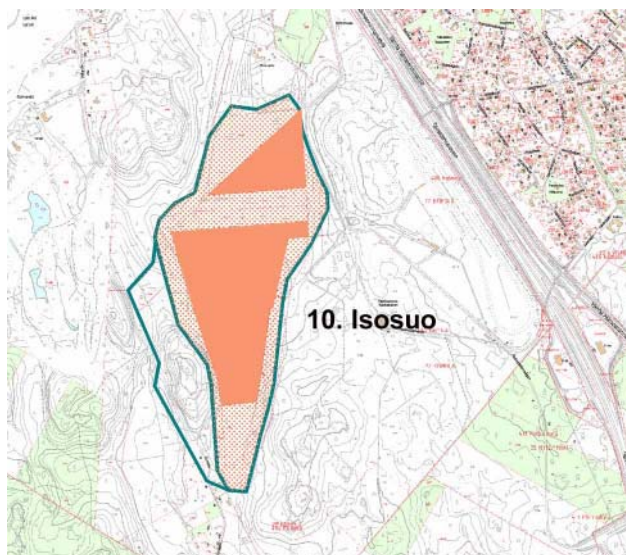
Natura 2000 verkosto, Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät, tunnus FI0100064

10. ISOSUO (Natura-tunnus FI0100064)

Suojelun perusteet:

Vantaan kaupungin omistamat osat Isosuon suojelualueesta on rauhoitettu luonnonsuojelulailla vuonna 2000. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 23,1 hehtaaria. Keimolan Isosuo on ojittamaton keidassuo. Suolla on rahkaista nevaa ja monia rämetyypppejä. Suon länsireunalla on ravinteisuutta ja kasvillisuus on reheväköhää.

Rauhoituksen tarkoituksena on Vantaan yleiskaaressa suojeltavaksi varatun ja Natura 2000-verkoston sisältävän keidassuon luonnonarvojen turvaaminen.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaislouma 1985: Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1985:9

Karvinen 1988: Hämeenkyllän ja Sotungin metsäalueiden harvalukuiset lintulajit sekä eräiden suojeltaviksi ehdotettujen kohteiden linnustot 1987. Vantaan kaupunki, ympäristön-suojelulautakunta, julkaisu 4/1988

Lindgren & Kämäräinen & Storränk 1994: Isosuon käyttö- ja hoitosuunnitelma, Vantaan ympäristökeskus

Natura 2000 verkosto, Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät, tunnus FI0100064

11. LEPSÄMÄNJOEN LEHTO

Suojelun perusteet:

Pienialainen lehto Länsi-Keimolantien sillan pohjoispuolella on kasvilajistoltaan merkittävin lehtoalue Länsi-Vantaalla. Mustavuoren lehtolajistoon verrattavassa lajistossa on mm. keltavuokkoa, lehtoleinikkiä, pysty-kiurunkannusta ja lehtosinijuurta.

Luontoselvityksiä:

Ranta 1989: Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys. Vantaan kaupunki, asemakaavaosasto 10.4.1989

12. LAMMINSUO

Suojelun perusteet:

Lamminsuon rauhoitettu luonnonsuojelulla vuonna 2000. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 28,8 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on pääkaupunkiseudun edustavimman rehevän suokompleksin säilyttäminen.

Lamminsuon eteläosa on pääosin korkea ja luhtaa, itä- ja koillisreunassa kasvaa tiheää ruovikkoa. Keski-osa löytyy erilaisia rämeitä. Suon lajistoon kuuluvat mm. harvinainen punakämmekä sekä liito-orava. Suon länsireunalla on komea kalliojyrkäne ja luonnontilaista kuusikkoa, jossa on hieno aarnimetsän tunnelma.

Luontoselvityksiä:

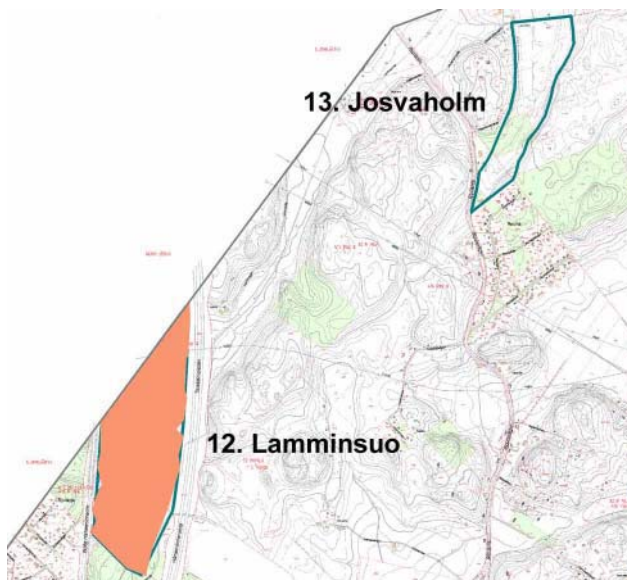
Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaislouma 1985: Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1985:9

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

Ojala 1999: Lamminsuon kasvillisuus, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Vähämäki 1999: Lamminsuon linnusto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

13. JOSVAHOLM

Suojelun perusteet:

Josvaholm on kapea, pohjois-eteläsuuntainen korpipainanne Riipilän pohjoisosassa. Alueella on monia reheviä korpityyppejä sekä lehtomaisia rinteitä, joilla kasvaa metsälehmusta. Arvokkainta osuutta alueella ovat kosteat, vaikeakulkuiset ruohokorvet, joilla on lahoavaa koivupuustoa.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Ylkänen 1987: Vantaan suojeltavaksi esitettyjen alueiden luontoinventointi. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta 2/1987

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

14. KYNICKE (KARHUSUO)

Suojelun perusteet:

Kynicken pieni metsäalue on mustikkatyyppin tuoretta kangasta, jossa kasvaa lähes satavuotiaita kuusia ja mäntyjä. Metsä on rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista. Alueella on merkitystä kääpälajiston suojelulle ja se täydentää muita Petikon alueen lajistoytimiiä.

Luontoselvityksiä:

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Savola & Wikholm 2004: Karhusuon metsän kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus

15. KÖNIGSTEDTIN METSÄ (SEUTULAN JALOPUUMETSÄ)

Suojelun perusteet:

Königstedtin metsä sijaitsee Suosaarentien etelä- ja pohjoispuolella Königstedtin kappelin kohdalla. Metsiköissä on runsaasti jalopuita, erityisesti isoja tammia ja aluskasvillisuus on lehtomaista. Osa Suosaarentien pohjoispuolisesta metsiköstä on rauhoitettu luonnonsuojelulain 29 §:n jalopuumetsä –luontotyyppinä vuonna 2000. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 1,5 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Seutulan jalopuumetsikön luontotyypin inventointi

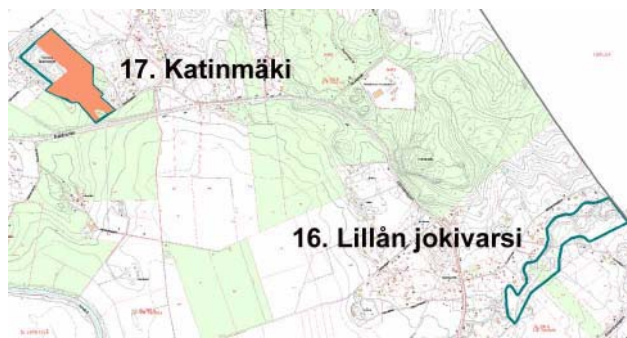
16. LILLÅN JOKIVARSI

Suojelun perusteet:

Lillån jokivarren suojelualueella on meanderoivan joen varressa erittäin rehevää harmaa- ja tervaleppävaltaista metsää. Suurimmaksi osaksi metsä on saniaislehtoa, myös pähkinäpensasta ja varsinaista lehtokasvillisuutta esiintyy. Joen ylle kaartuvat lepät sekä joessa olevat kivet ja pieni koskipaikka lisäävät alueen erämaista vaikutelmaa.

Luontoselvitykset:

Ranta 1989: Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys. Vantaan kaupunki, asemakaavaosasto 10.4.1989

17. KATINMÄKI

Suojelun perusteet:

Katinmäki on rauhoitettu luonnonsuojelulaille vuonna 1999. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 5,5 hehtaaria. Alue on melko luonnontilaisena säilynyt metsä, jossa kasvaa vanhoja mäntyjä ja kuusia sekä monipuolinen lehtipuusto. Alueella on myös maapuita sekä kolo- ja lahopuita. Katinmäen linnuston tiheys on suuri ja lajistoon kuuluu luonnontilaisen metsän indikaattorilajeja.

Rauhoituksen tarkoituksena on paikallisen luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen. Rauhoituksen avulla on mahdollista kehittää edustava luonnonmukainen vanhan metsän näyte tuleville sukupolville.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Hyttiäinen 1998: Katinmäen kasvillisuuskarttoitus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Vähämäki 1998: Katinmäen linnustokarttoitus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

18. PITKÄKOSKI

Suojelun perusteet:

Pitkäkosken rinnelehdot on rauhoitettu luonnonsuojelulaille 1983. Vantaan puoleisen alueen pinta-ala on 8,2 hehtaaria. Rauhoituksen perusteena ovat koskikuono ja rehevät, lähes luonnontilaiset rinnelehdot sekä jylhät rantakuusikot.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Rajasärkkä & Virolainen 1987: Hämeenkylyn ja Sotungin metsäalueiden sekä Pitkäkosken ja Tammiston luonnonsuojelualueiden linnustot. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 1/1987

Stén 1995: Pitkäkosken rinnelehdot, Hoito- ja käyttösuunnitelma 1996-2006. Helsingin ympäristökeskus 1995.

19. BLÅBÄRKÄRRSBERGEN

Suojelun perusteet:

Blåbärkärrsbergenin metsä on rauhoitettu luonnonsuojelulailla vuonna 2002. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 13,8 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on säilyttää luonnonmukainen kalliometsäalue Keski-Vantaan nopeasti rakentuvalla alueella.

Blåbärkärrsbergenin alue on luoteisosaltaan karua mäntyvaltaista kalliota. Länsirinne ja eteläosat ovat valoisaa mustikkatyypin metsää, jonka puusto on noin 90-vuotiaista. Itäosan puusto on monirakenteista: havupuiden joukossa on myös koivuja ja haapoja. Suojelualueen länsiosassa on metsittyvää vanhaa peltoa.

Luontoselvityksiä:

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, monistesarja 5/1987

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa Vantaalla, Vantaan kaupunki C3:1990, ympäristökeskus 1:1990

Ojala 2000: Blåbärkärrsbergenin kasvillisuus, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Vähämäki 1999: Blåbärkärrsbergenin linnusto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

Jääskeläinen 2000: Lausunto Blåbärkärrsbergenin ja Timmermalmin SL-alueiden jäkäläkasvillisuudesta

20. RUUTINKOSKI-KRAKANOJA

Suojelun perusteet:

Ruutinkoski-Krakanojan suojeluperusteet ovat osaksi kasvillisuuden ja maiseman muodostamassa kokonaisuudessa, osaksi lajistossa. Jokitörmällä Krakanojan suun alueella kasvaa vaateliata lehtolajeja: isokäenrieskaa ja keltavuokkoa.

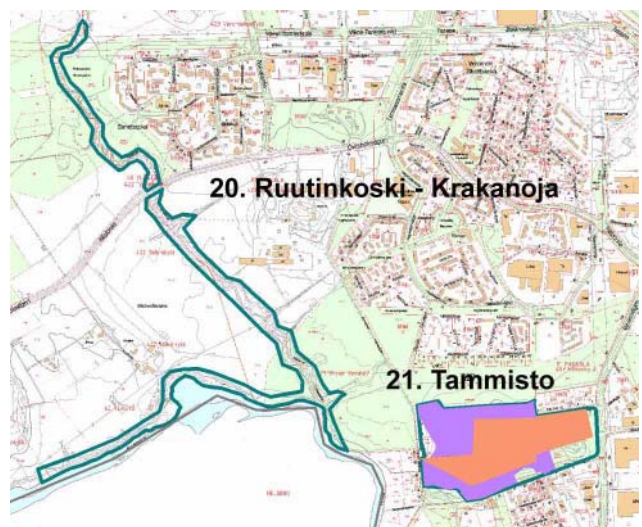
Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaisuusluoma 1982: Ruutinkoski. Pääkaupunkiseudun luonnonaluetutkimus 1982:1

Ranta 1989: Vantaanjoen vesistöalueen kasvillisuusselvitys. Vantaan kaupunki, asemakaavaosasto 10.4.1989

Ojala 2000: Krakanojan kasvillisuus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

21. TAMMISTO

Suojelun perusteet:

Pääosa Tammiston lehtomäestä on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 1948. Pinta-alaltaan tämän alue on 7,4 hehtaaria. Tammiston kalliainen kuivahko lehtoalue on muistomerkki Helsingin seudun häviävistä tammimetsistä. Se on myös arvokas luonnon virkistysalue sekä luonnon tutkimuskohde, jossa on erityisen rikas linnusto ja perhoslajisto, mukana myös uhanalaisia lajeja.

Tammiston luonnonsuojelulailla rauhoitettuun osaan rajoittuvat jalopuumetsiköt, yhteensä 6,1 hehtaaria, on rauhoitettu luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyyppienä vuonna 2003. Tammiston suojelualueen kokonaispinta-ala on siis 13,5 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Ojala 2002: Tammiston kasvillisuus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Tammiston eteläisen ja pohjoisen jalopuumetsikön luontotyyppien luontoinvennoinnit.

22. KYLMÄOJAN KORPI (ILOLAN KORPI)

Suojelun perusteet:

Osa Kylmäojan korven rehevästä korpipainanteesta on rauhoitettu luonnonsuojelulailla vuonna 2002. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 11,3 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on luonnontilaisen korpialueen luonnonarvojen turvaaminen.

Korven etelä- ja länsiosat ovat kuusivaltaista metsäkortekorpea. Keskeinen osa alueesta on luonnontilaisena säilynyttä erittäin edustavaa tervaleppäkorpea.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Rantalainen 1988: Kylmäojan korven kasvillisuus. Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 3/1988

Vähämäki 1999: Kylmäojan korven linnusto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

23. KIRKKOSUO

Suojelun perusteet:

Kirkkosuon Vantaan puoleinen osa on melko luonnontilaista, tosin hieman kuivahtanutta rämettä. Alueen tärkeimmät suojeluarvot ovat alueen luontotyypit, iso-varpuinen räme ja korvet. Suoalueen kohtalaisen suuri koko on myös tekijä, jolla on lajistonsuojellusta merkitystä, sillä suoalueen eteläpuolella sijaitsee yksi Vantaan harvoista kanahaukan pesimäpaikoista.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Solonen 2003: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

24. TUSSINKOSKI

Suojelun perusteet:

Tussinkosken ydinalue on jyrkkärinteinen purolaakso. Alueen pohjoispäässä on koski, joka purkautuu kallioiden välistä. Korkeuseroa on useita metrejä. Maisemaltaan purolaakso on Vantaalla poikkeuksellisen jylhä jyrkkine kalliorinteineen. Kasvillisuus on laakson pohjalla rehevän lehtomaista. Rinteiden yläosassa on hyvää mustikkatyyppin metsää. Tussinkosken purolaaksolla ja siihen lounaassa ja luoteessa rajoittuvilla metsäalueilla on kohtalaisen hyvää kääpälajisto ja alueen merkitys tulee kasvamaan tulevaisuudessa lahopuun määrän kasvaessa.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojellisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Savola & Wikholm 2004: Tussinkosken metsän kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

25. KALKKIKALLIO

Suojelun perusteet:

Kalkkikallion alue on hyvin monipuolinen ja luonnoltaan mielenkiintoinen kohde. Alueen keskiosan yhtenäinen kallioalue on karua männikköä ja hieno näköalapaikka. Metsävyöhykkeellä on kosteita korpipainanteita ja rinteillä on rehevää lehtoa. Edullinen maa-perä mahdollistaa monien kalkkinsuosijoiden kasvun. Merkittävin alueella esiintyvä kasvi on kämmeköihin kuuluva soikkokaksikko. Alueella on myös linnuston suojelun kannalta merkitystä.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja

niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Ojala 2000: Kalkkikallion kasvillisuus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Solonen 2003: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon.

25. Kalkkikallio

26. MYYRAKSENSUO

Suojelun perusteet:

Myyraksensuon suojeluperusteena on sen luontotyyppi: rahkarämeinen kohosuo, joka on itäosiltaan säilynyt luonnontilaisena. Suon kasvilajistossa on useita Vantaan oloissa harvinaisia lajeja, esim. pitkälehtikihokki. Suon länsiossa on voimakkaasti kuivunut.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

27. PALOKALLIO

Suojelun perusteet:

Palokallion ydinaluetta ovat laajat kallioalueet, jotka kohoavat 75 metriin merenpinnasta. Muuten alue on sulkeutunutta kuusimetsää. Alueen lajistossa on runsaasti vanhan metsän indikaattorilajeja, etenkin kääpälajisto on runsas. Huomionarvoisista kasveista mainittakoon yövilkka, jota voidaan pitää hyvän luonnontilaisen havumetsän indikaattorilajina. Alueelta on metson pesimiseen viittaavia havaintoja. Suojelualueella on kanahaukan pesäpaikka.

Vantaan ympäristökeskuksen vuonna 1999 aloittaman perhosniittyprojektin yksi kohde on Palokallion sähkölinjan alus. Perhoslajiston parhaita lajeja ovat mikrogammayökkönen, suokeltaperhonen sekä alueella varsin runsaana esiintyvä kirjoverkkoperhonen, joka on luonnonsuojelulain mukaan uhanalainen ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojeltu laji (samassa luokassa on myös liito-orava).

Suojelualueella kulkee Brudbrinkenin rinteiden kohdalta koilliseen kaartava 1770-luvulla käytöstä pois jäänyt Suuren Rantatien linjauksen osuus.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Ojala 2000: Palokallion kasvillisuus. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

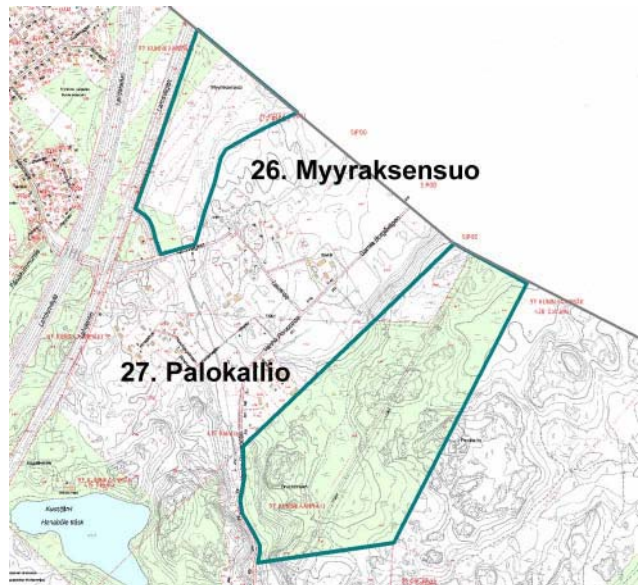
Salin 2000: Vantaan perhosseuranta, linjalaskennat 2000. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus

Salin 2001: Vantaan perhosseuranta, linjalaskennat 2001. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Solonen 2003: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Savola & Wikholm 2004: Brudbrinkenin metsän kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

28. SIPOONKORPI (Natura-tunnus FI0100066)

Suojelun perusteet:

Sipoonkorven Natura-alue on kahdesta yli viidensadan hehtaarin osa-alueesta muodostuva metsäinen, soinen ja kallioinen luontokokonaisuus Sipoon ja Vantaan rajamailla. Metsäistä aluetta luonnehtivat luonnontilaiset rämeet ja korvet, kallioalueiden männiköt, painanteiden kuusikot sekä rinteiden lehdot ja lehtomaiset kankaat.

Sipoonkorven arvo perustuu monimuotoiseen, uusmaalaisittain tyyppilliseen metsä- ja suoluontoon. Kysymys on vielä eheän luontokokonaisuuden säilymisestä pääkaupunkiseudun tuntumassa. Alueella on rikas metsälinnusto, jossa esiintyy useita direktiivilajeja.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaislouma 1985: Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1985:9

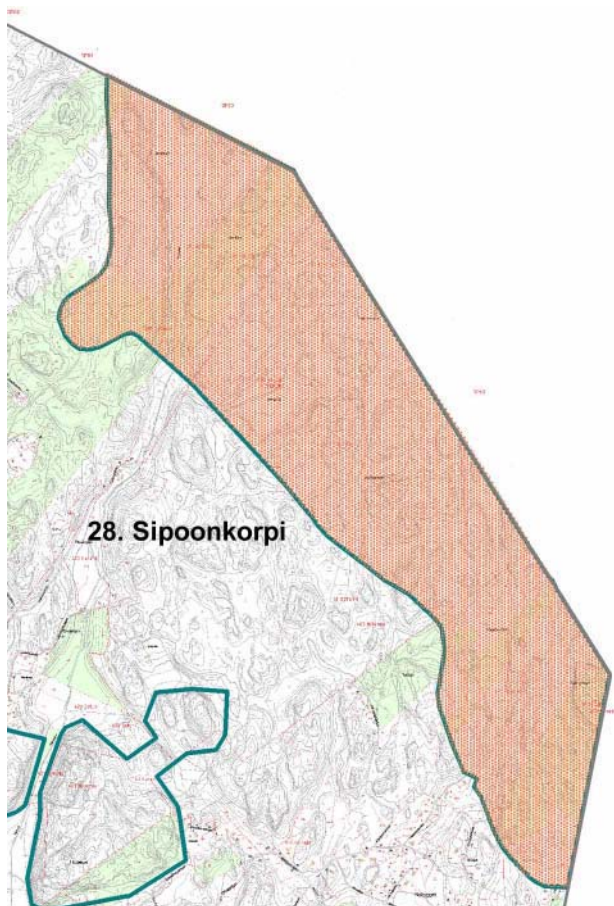
Karvinen 1988: Hämeenkylässä ja Sotungin metsäalueiden harvalukuiset lintulajit sekä eräiden suojeltaviksi ehdotettujen kohteiden linnustot 1987. Vantaan kaupunki, ympäristön-suojelulautakunta, julkaisu 4/1988

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö.

Natura 2000 verkosto, Sipoonkorpi, tunnus FI0100066

Solonen 2000: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

Solonen 2003: Vantaan haukkametsätutkimus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

29. HÖGBERGET

Suojelun perusteet:

Högbergetin kalliometsäalue on monipuolinen luon-toalue, joka muodostaa yhdessä Sotungin vanhan kylän kanssa hienon maisemakokonaisuuden. Erityisen edustavia ovat laajojen kallioalueiden kuivat biotoopit. Reunametsissä on lehtoja sekä aarnimaiseksi kehittyvää metsää.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Karvinen 1988: Hämeenkylässä ja Sotungin metsäalueiden harvalukuiset lintulajit sekä eräiden suojeltaviksi ehdotettujen kohteiden linnustot 1987. Vantaan kaupunki, ympäristön-suojelulautakunta, julkaisu 4/1988

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö

30. FLATBERGET

Suojelun perusteet:

Flatbergetin kalliometsä on rauhoitettu luonnonsuoje-lulailla vuonna 2002. Rauhoituksen tarkoituksena on säilyttää Vantaan Sotungin erämaaselänteeseen kuuluva kallio-metsäalue rehevine rinnelehtoineen sekä maisemallisena että luonnon monimuotoisuutta säilyttävänä tekijänä Itä-Vantaan kylämiljöössä.

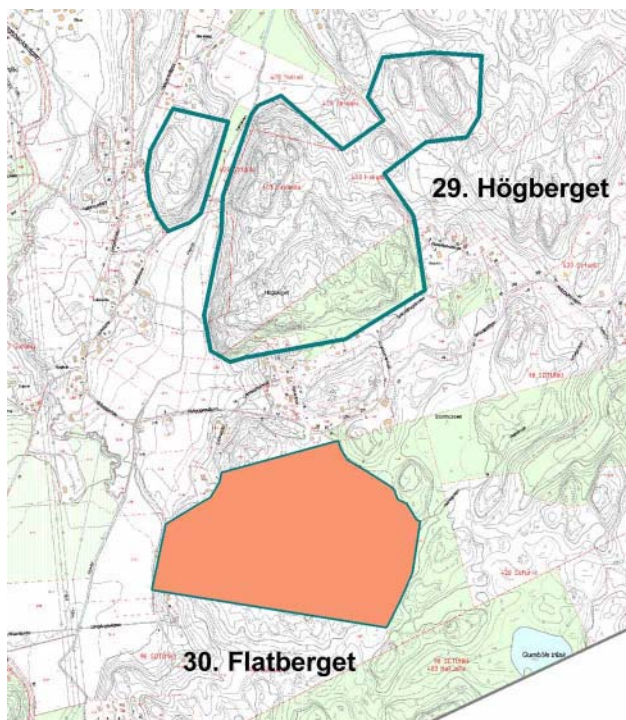
Luontoselvityksiä:

Leinonen 1987: Vanhat metsät ja erikoiset puut Vantaalla, Vantaan kaupunki, ympäristötoimisto, moniste 5/1987

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Ojala 2000: Flatbergetin kasvillisuus, Vantaan ympäristö-keskus, julkaisematon

Vähämäki 1999: Flatbergetin suojelualan pesimälinnus-to vuonna 2000, ympäristökeskus, julkaisematon

31. LÄNSIMETSÄ /GUBBACKA

Suojelun perusteet:

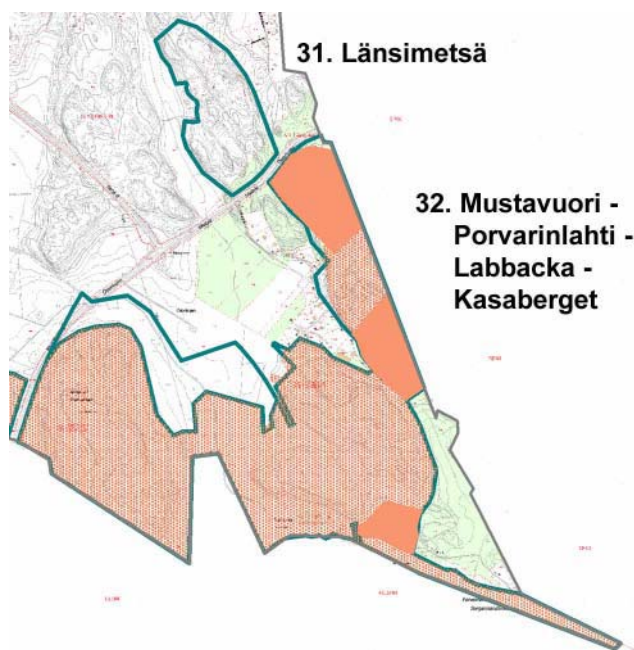
Suojelualue on pääosin metsäistä kallioselännettä. Alue on luontaista jatkoa Kasabergetin kallioalueelle. Lakialueella on harvaa männikköä ja rinteillä mustik-
katyypin metsiä. Kallioalueella on pieniä soistumia. Itärinteiden metsissä on vanhan metsän piirteitä.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö.

32. MUSTAVUORI-PORVARINLAHTI-LABBACKA- KASABERGET (Natura-tunnus FI0100065)

Suojelun perusteet:

Vantaan, Helsingin ja Sipoon raja-alueella sijaitsevaan Natura-alueeseen kuuluvat Mustavuoren, Porvarinlahden, Labbackan ja Kasabergetin muodostama kokonaisuus sekä Bruksviken, Torpviken ja Kapellviken Sipoossa.

Natura-alue on luonnoltaan hyvin monipuolinen. Se koostuu matalista merenlahdista ja niiden rantaluhdistista ja -niityistä sekä kallioisista mäistä, joiden rinteillä on lehtokasvillisuutta. Labbackalla ja erityisesti Mustavuorella lehto- ja kallioikasvillisuus on rehevää ja edustavaa. Alueen lehdot, lintuvedet ja kalliot on todettu valtakunnallisesti arvokkaiksi ja yhdessä ne muodostavat erittäin

merkittävän luontokokonaisuuden. Arvoa nostaa sijainti pääkaupunkiseudulla, jossa tällaisia kokonaisuuksia on säilynyt vähän.

Vantaan puoleisesta Natura-alueesta on luonnonsuojelulla rauhoitettu Kasabergetin kalliometsäalue (7,8 ha) vuonna 1997 sekä Vikkulla- Kasaberget -nimisenä alueena osa Porvarinlahden rantaa, Labbackan eteläosaa sekä Kasabergetin kallioselännettä (14,3 ha) vuonna 2004.

Luontoselvityksiä:

Väre & Kärki 1981: Vantaan luonnonsuojelukohteet, perusselvitykset. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta, 1981

Hosiaislouma 1983: Pääkaupunkiseudun arvokkaimmat luonnonsuojelukohteet. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja A 1983:5

Hosiaislouma 1985: Pääkaupunkiseudun suoluonto ja sen suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1985:9

Solonen 1987: Eräiden luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden linnusto Vantaalla 1987. Vantaan kaupunki, ympäristönsuojelulautakunta, julkaisu 3/1988

Hosiaislouma 1988: Pääkaupunkiseudun lehtoluonnon suojelu. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja c 1988:12

Leinonen 1990: Vanhat metsät luonnonsuojelussa ja niiden huomioon ottaminen yleiskaavoituksessa, Vantaan kaupunki C3:1990, Ympäristöasiainkeskus 1:1990

Väre 1990: Kasaberget, käyttö- ja hoitosuunnitelma. Panplan 31.5.1990

Punkari & Raunio & Viita & Yrjölä 1994: Uudenmaan läänin inventoidut kallioalueet. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojelututkimusyksikkö

Natura 2000 verkosto, Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet, tunnus FI 0100065

33. NISSBACKA

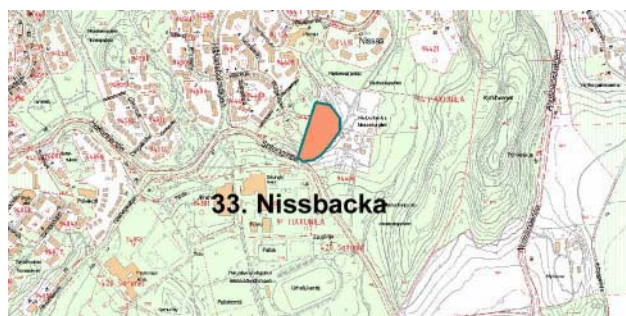
Suojelun perusteet:

Nissbackan männikkö on rauhoitettu luonnonsuojelulla vuonna 2002. Rauhoitetun alueen pinta-ala on 0,8 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaan kilpikaarna-männikön luonnonarvojen turvaaminen.

Suojelualue sijaitsee Nissbackan kartanon alueella ja liittyy kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Luontoselvityksiä:

Ojala & Penttilä 1997: Nissbackan kasvillisuus, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

LUONTOTYYPIT (Uudenmaan ympäristökeskuksen päätökset):

1. PÄHKINÄPUISTO

Suojelun perusteet:

Pähkinärinteessä sijaitseva puistoalue on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi pähkinäpensaslehto. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 3,9 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Pähkinäpuiston pähkinäpensaslehdon luontotyyppi- inventointi.

2. ÖSTERBACKEN

Suojelun perusteet:

Vantaan ja Espoon rajalla sijaitseva lehto on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi pähkinäpensaslehto. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 5,7 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Österbackenin pähkinäpensaslehdon luontotyyppi- inventointi.

Savola& Wikholm 2004: Timmermalmin eteläosan kääpälajisto (= Österbackenin aluetta), Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

3. KOIVUMÄKI

Suojelun perusteet:

Vaaralassa sijaitseva Koivumäen lehmuslehto on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 0,67 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Koivumäen lehmuslehdon luontotyyppi- inventointi.

4. FRIIMETSÄ

Suojelun perusteet:

Petikossa sijaitseva lehtorinne on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi pähkinäpensaslehto. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 6,2 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Friimetsän pähkinäpensaslehdon luontotyyppi- inventointi

Savola& Wikholm 2004: Friimetsän kääpälajisto, Vantaan ympäristökeskus, julkaisematon

5. VIINIKANMETSÄ

Suojelun perusteet:

Viinikkalassa sijaitseva jalopuita kasvava mäki on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 1,5 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Viinikanmetsän jalopuumetsikön luontotyyppi- inventointi.

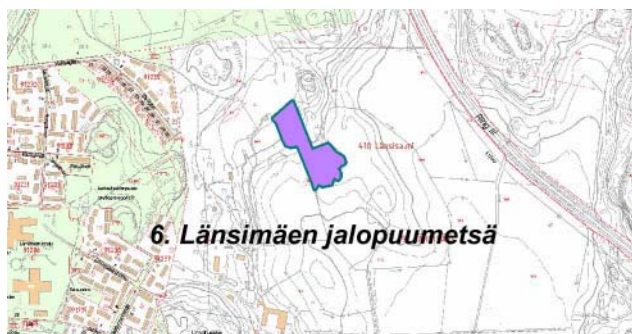
6. LÄNSIMÄEN JALOPUUMETSÄ

Suojelun perusteet:

Länsimäessä sijaitseva vaahterametsikkö on luonnon-suojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 1,0 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Länsimäen jalopuumetsän luontotyyppi- inventointi.

7. SEUTULAN JALOPUUMETSÄ

Suojelun perusteet:

Seutulassa sijaitseva vaahterametsikkö on luonnon-suojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 1,5 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2000: Länsimäen jalopuumetsän luontotyyppi- inventointi.

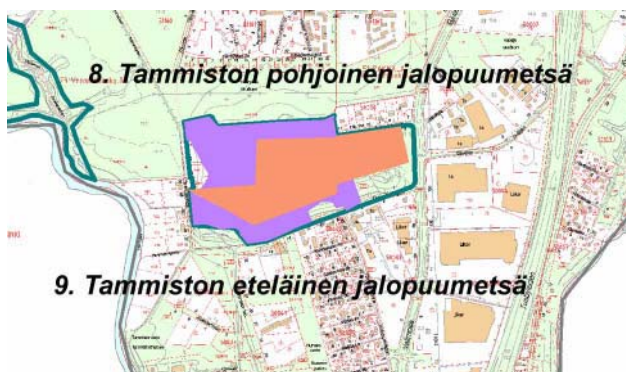
8. TAMMISTON ETELÄINEN JALOPUUMETSÄ

Suojelun perusteet:

Tammiston luonnonsuojelualueeseen etelässä rajoittuva jalopuita kasvava lehtorinne on luonnonsuojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 2,3 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2002: Tammiston eteläisen jalopuumetsän luontotyyppi- inventointi.

9. TAMMISTON POHJOINEN JALOPUUMETSÄ

Suojelun perusteet:

Tammiston luonnonsuojelualueeseen pohjoisessa ja luo-teessa rajoittuva jalopuita kasvava lehto on luonnon-suojelulain 29 §:ssä ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:ssä tarkoitettu luontotyyppi jalopuumetsikkö. Luontotyyppin säilyminen vaatii suojelupäätöksessä määriteltyjä rajoja. Suojellun alueen pinta-ala on 3,8 hehtaaria.

Luontoselvityksiä:

Uudenmaan ympäristökeskus 2002: Tammiston pohjoisen jalopuumetsän luontotyyppi- inventointi.

ERITYISESTI SUOJELTAVIEN LAJIEN ESIINTYMÄALUEET (Uudenmaan ympäristökeskuksen päätökset):

1. MÄTÄÖJANSUO: SÄÄSKENVALKUN ESIINTYMÄ

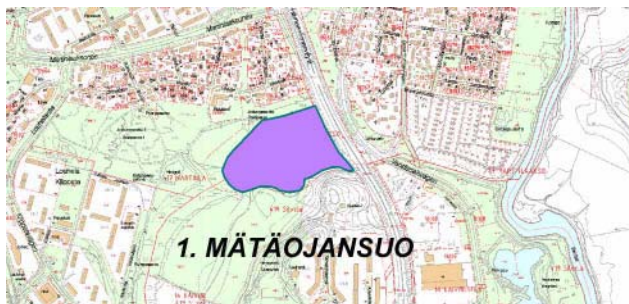
Suojelun perusteet:

Luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitetun erityisesti suojeltavan lajin, sääskenvalkun (*Malaxis monophyllos*) esiintymispaikka sijaitsee Silvola kylässä Hämeenlinnantien länsipuolisella Mätäojansuolla. Erityisesti suojeltavan kämmekkälajin esiintymispaikan rajauksen pinta-ala on 5,9 hehtaaria.

Mätäojansuo on kasvistollisesti edustava ja lajistossa on sääskenvalkun lisäksi useita vaateliata suolajeja mm. rauhoitettu suovalkku (Hammarbya paludosa).

Luontoselvityksiä:

Metsätähti Oy 2000: Vantaan uhanalaiset ja harvinaiset kasvit. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon

METSIEN LAADULLISTAMINEN

Metsien laadullistamisella tarkoitetaan pidättäytymistä radikaaleista metsänhoitotoimista kuten avohakkuista ja maanpinnan muokkauksesta sekä puustorakenteen monipuolistamista esim. pienaukottamalla rakenteeltaan samanikäisiä, yhden puulajin metsiköitä, lähinnä vanhoja kuusikoita. Sillä tarkoitetaan myös metsäluonnon monimuotoisuuden lisäämistä entistämällä rämeitä, korpia, lehtoja ja muita tärkeitä elinympäristöjä sekä edistämällä lahoppuun kehittymistä.

Keinoina voidaan käyttää esimerkiksi päätehakkuis- ta luopumista tai niiden korvaamista erikoishakkuilla, joilla pyritään puuston rakenteen monipuolistamiseen, jonkin luontotyypin ominaisuuksien vahvistamiseen tai uhanalaisten eliölajien elinolosuhteiden parantamiseen. Lahoppuun määrää lisätään jättämällä tuulenskaatoja ja osa hakkuissa kaadetuista puista korjaamatta, muodostamalla pystylahoppuuta puita vaurioittamalla sekä kulottamalla pienehköjä alueita.

Tavoitteena on metsän luonnontilan vähittäinen palauttaminen tuottamatta kuitenkaan haittaa metsien virkistyskäytölle. Virkistyskäytön takia ennallistamiskeinot eivät voi pääkaupunkiseudulla olla niin voimakkaasti ja nopeasti metsäympäristöä muuttavia kuin kansallis- ja luonnonpuistoissa toteutetuissa hankkeissa. Laadullistamisen käsite on otettu käyttöön siitä syystä, että kysymys ei ole perinteisestä metsänhoidosta, mutta ei myöskään yksinomaan sellaisesta ennallistamisesta, mitä luonnonsuojelualueilla tehdään, vaan tarkoituksena olisi aikaansaada samalla virikkeellinen ja elämyksellinen virkistätymisympäristö kaupunkilaisille.

Varsinaisilla laadullistamisalueilla metsänhoitotoimenpiteiden tulee perustua metsäsuunnitelman lisäksi luonnonhoitosuunnitelmaan ja tarkkaan elinympäristöjen ja alueen lajiston selvittämiseen. Vantaalla sopivien laadullistettavien alueiden on sijoitettava kaupungin luontokokonaisuuteen niin, että muodostuu arvokaiden elinympäristöjen verkosto. Laadullistamisen periaatteita voidaan soveltaa muuallakin kaupungin metsänhoidossa ilman varsinaista luonnonhoitosuunnitelman tekoa.

Metsien laadullistamista selvitetään vielä erikseen ja siitä juontuvat merkinnät ja määräykset tulevat vasta yleiskaavaehdotukseen.

LIITO-ORAVAN SUOJELUSTA VANTAALLA

Liito-orava on siperialainen laji, joka esiintyy harvakuksena Etelä- ja Keski-Suomessa erityisesti varttuneissa lehti- ja sekametsissä. Suomen lajien uhanalaisuus 2000 –arvioinnissa (Rassi ym. 2001) liito-orava on määritelty silmälläpidettäväksi lajiksi. Se on myös valittu kyseisessä arvioinnissa Euroopan alueella yhdeksi ns. Suomen vastuulajiksi, jonka säilyttämisessä meillä on merkittävä kansainvälinen vastuu.

Luonnonsuojelulaki:

Luonnonsuojelulain 38 §:n ja 39 §:n mukaisesti liito-orava on rauhoitettu laji. Se kuuluu myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) tiukasti suojeltuihin lajeihin. Luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen tappaminen, pesien, munien ja yksilöiden ottaminen haltuun, siirtäminen tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä tahallinen häiritseminen erityisesti eläinten lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänsä kierron kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä. EU:n luontodirektiivissä on lisäksi kielto lajin luonnossa havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisestä ja heikentämisestä. Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksissa myöntää luvan poiketa em. kielloista.

Nykytilanne Vantaalla:

Vantaalla on tehty liito-oravainventointeja vuosina 1989, 1994, 2003 ja 2004. Selvityksien perusteella liito-oravien esiintyminen painottuu länteen, Keski- ja Itä-Vantaalta ei ole löydetty merkkejä liito-oravasta. Vuoden 2003 selvitys osoittaa liito-oravien esiintymisen vähentyneen Länsi-Vantaalla voimakkaasti. Aikaisemmin asutuista 15 alueesta vain kahdeksan oli edelleen asuttuja. Suurinta häviö on Vantaan pohjoisosissa. Vahvimmat nykyiset liito-oravaesiintymät Vantaalla sijaitsevat Vestran-Herukkapuron alueella, Odilammen-Smedsmossenin ympäristössä, Timmermalmissa ja Myllymäessä.

Suojelu- ja tutkimustarpeet:

Liito-oravan esiintymiskuvan selvittämiseksi Länsi-Vantaalla tarvitaan systemaattista lisäselvitystä. On nimittäin havaittu viitteitä siitä, että vanhat liito-orava-naaraat saattavat sinnitellä hakkuiden jälkeenkin lajille epätyypilliseksi muuttuneissa ympäristöissä, joita ei ole liito-oravakartoituksissa käyty läpi. Kannan romahduksen voimakkuus voi siten Riipilän alueella olla todellisuudessa lievempi kuin tehdyt selvitykset osoittavat. Myös liito-oravakannan mahdolliset yhteydet naapurikuntien laajoille metsäalueille tulisi selvittää.

Liito-oravan tunnetut esiintymispaikat olisi säilytettävä ennallaan ja kartoitettava lajin käyttämät elinympäristöt yksityiskohtaisesti. Tämä edellyttää lajikohtaisen suojelusuunnitelman tekemistä.

LEPAKOIDEN SUOJELUSTA VANTAALLA

Suomessa tavattavat lepakkolajit ovat samalla tavoin luonnonsuojelulailla rauhoitettuja kuin liito-oravakin ja ovat myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja, joiden luonnossa havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Nykytilanne Vantaalla:

Vantaalla tehtiin vuosina 2001-2002 neliökilometriruutu-menetelmällä lepakkokartoitus, joka antaa karkealla

tasolla tietoa Vantaan lepakkolajistosta sekä tärkeimmistä lepakkoalueista. Suomessa tavattavista yhdeksästä lepakkolajista Vantaalla tavattiin kuusi tai seitsemän lajia (pohjanlepakko, viiksisiiippa tai isoviiksisiiippa, vesisiippa, korvayökkö, pikkulepakko, isolepakko).

Suomessa ja myös Vantaalla yleisin lepakkolaji on pohjanlepakko, jota löytyi lähes kaikkialta Vantaalla. Kuitenkin suuret aukeat, isot lähiöt ja lentokenttä ovat lähes tyhjiä lepakoista. Lajistollisesti parhaimmat lepakkoalueet ovat Hämeenkylässä –Hämevaaran - Linnaisten alue sekä Seutula. Näiltä alueilta löytyi useita lepakkolajeja.

Suojelu- ja tutkimustarpeet:

Lepakoiden suojelun kannalta on tärkeää, että sopivia horros- ja piilopaikkoja sekä ruokailualueita on tarjolla. Lepakot karttavat aukeita paikkoja, koska eivät pysty siellä suunnistamaan ultraäänensä avulla. Hyvillä lepakkoalueilla onkin tärkeää säilyttää yhteydet metsien, lampien, järvien, vanhojen rakennusten ja muiden lepakoiden suosimien paikkojen välillä. Erityisesti vesistöjä suosivien vesisiippojen ja metsäalueilla viihtyvien viiksisiiippojen esiintymäalueet Vantaalla kannattaa ottaa huomioon.

Vantaan tärkeimmillä lepakkoalueilla on tarpeen tehdä tarkempia selvityksiä ja mahdollisesti laatia suojelusuunnitelmia. Lepakoiden suojeleminen on jossain määrin maankäytön suunnittelukysymys, mutta vielä enemmän käytännön toiminnoissa hoidettava asia.

Taulukko 1: Luonnonsuojelualueet yleiskaavan tarkistuksessa

Luonnonsuojelualueet ja -varaukset yhteensä 1451 ha (Yleiskaava 1992 1217 ha). Aluevarausten pinta-alat on taulukossa ilmaistu täysinä hehtaareina, rauhoitettujen alueiden pinta-alat yhden desimaalin tarkkuudella.

Luonnonsuojelualueet ja -varaukset 1419 ha

1. Gubbmossen, rauhoitettu 18,5 ha
2. Furumossen 21 ha
3. Soltorp 5 ha
4. Pitkäjärvi-Pikkujärvi 74 ha
5. Timmermalm 74 ha
6. Petikonmäki-Hermaskär 56 ha
7. Herukkapuro-Granbacka-Ahtimäet-Pyymosan korpi-Smedsmossen-Odilampi 277 ha, josta rauhoitettu 36,1 ha
8. Pyymosan lehto, rauhoitettu 13,0 ha
9. Mustakoski 20 ha
10. Isosuo 57 ha, josta rauhoitettu 23,1 ha
11. Lepsämäjoen lehto 4 ha
12. Lamminsuo, rauhoitettu 28,8 ha
13. Josvholm 14 ha
14. Kynicke (Karhusuo) 4 ha
15. Königstedtin metsä 10 ha (rauhoitettu alue ks. Seutulan jalopuumetsä)
16. Lillån jokivarsi 10 ha
17. Katinmäki 8 ha, josta rauhoitettu 5,5 ha
18. Pitkäkoski 13 ha, josta rauhoitettu 8,2 ha
19. Blåbärkärrsbergen, rauhoitettu 13,8 ha
20. Ruutinkoski-Krakanoja 13 ha
21. Tammisto 10 ha (rauhoitettu alue ks. Tammiston pohjoinen ja eteläinen jalopuumetsä)
22. Kylmäojan (Ilolan) korpi 39 ha, josta rauhoitettu 11,3 ha
23. Kirkkosuo 29 ha
24. Tussinkoski 8 ha
25. Kalkkikallio 20 ha
26. Myyraksensuo 15 ha
27. Palokallio 46 ha
28. Sipoonkorpi 256 ha
29. Högberget 52 ha
30. Flatberget, rauhoitettu 30,4 ha
31. Länsimetsä /Gubbacka 20 ha
32. Mustavuori-Porvarinlahti-Labbacka- Kasaberget 157 ha, josta rauhoitettu 22,1 ha
33. Nissbacka, rauhoitettu 0,8 ha

Suojellut luontotyytit 26,6 ha

1. Pähkinäpuisto 3,9 ha
2. Österbacken 5,7 ha
3. Koivumäki 0,7 ha
4. Friimetsä 6,2 ha
5. Viinikanmetsä 1,5 ha
6. Länsimäen jalopuumetsä 1,0 ha
7. Seutulan jalopuumetsä 1,5 ha
8. Tammiston eteläinen jalopuumetsä 2,3 ha
9. Tammiston pohjoinen jalopuumetsä 3,8 ha

Suojellun lajin esiintymä 5,9 ha

1. Mätäojansuo 5,9 ha

KAUPSU/AMä 9.9.2004